

Zonder luchthaven meer banen

Het plan voor een luchthaven in Twente levert minder banen op dan het plan zonder luchthaven. Bovendien is het luchthavenplan gebaseerd op ondeugdelijke aannames en gebouwd op financieel drijfzand.

Kijk naar de rapporten van VTM. Volgens het VTM-advies levert de luchthaven 2.770 nieuwe banen op. Voorstanders, zoals Tweede Kamerlid Han ten Broeke, refereren hier graag aan. Helaas is dit aantal misleidend. Iedereen kan dat nakijken in de onderliggende kostenbaten-analyse op de website van VTM. Daaruit blijkt dat 1.960 van de genoemde 2.770 banen elders in Twente verloren gaan en dat 370 banen voortkomen uit bedrijvigheid die niets met een luchthaven te maken heeft. Per saldo levert de luchthaven Twente slechts 440 nieuwe banen op. En dan is niet eens onderzoek gedaan naar het aantal banen dat verloren gaat door de komst van de luchthaven, bijvoorbeeld in het toerisme.

Die 440 nieuwe banen zijn berekend op basis van 1,2 miljoen passagiers. Dat aantal passagiers is gebaseerd op de prognose van Delcanho & Engelfriet waarin wordt verondersteld dat de luchthaven in 2030 600.000 tot maximaal 1,2 miljoen passagiers zou *kunnen* hebben. VTM rekent dus met het maximum van de prognose. Dan weet je één ding zeker: het kan alleen maar tegenvallen. Het zal dus zeker om minder dan 440 banen gaan. Ter vergelijking: het plan zonder luchthaven levert volgens de rapporten 530 banen op.

Minister Eurlings schreef aan de Tweede Kamer dat het Rijk geen financieel risico wil lopen en derhalve niet meedoet. Alle investeringen en bijbehorende risico's komen dus voor rekening van de Twentse belastingbetaler. Volgens VTM gaat het de komende honderd jaar om 231 miljoen euro aan investeringen. Het merendeel hiervan moet in de beginjaren voldaan worden om de nieuwe luchthaven te kunnen realiseren. Want dan moet de landingsbaan verzwaaard worden, een terminal gebouwd en parkeerplaatsen aangelegd. Met jarenlange aanloopverliezen tot gevolg. Om die verliezen terug te verdienen wordt gerekend met honderd jaar. Maar kun je voor een termijn van honderd jaar reële prognoses maken? Zou men in 1909 hebben kunnen bevroeden dat er twee wereldoorlogen, grote financiële crises, de teloorgang van de textielindustrie, etc. zouden volgen? Een prognose over honderd jaar is puur koffiedik kijken en een enorm risico.

Zelfs 1.2 miljoen passagiers genereren onvoldoende inkomsten. Een attractiepark langs de A1 met minimaal 500.000 passagiers moet uitkomst bieden. Aan het plan zonder luchthaven is geen attractiepark toegevoegd: een oneerlijke vergelijking. Alleen daarom al het VTM-advies ondeugdelijk. Maar blijkbaar is ook dat nog niet genoeg om een exploitant te vinden en wordt de luchthaven 'om niet' overdragen aan een exploitant (zie toelichting VTM op de grondexploitatie).

In de kostenbaten-analyse vormen de 'reistijdeffecten' het belangrijkste onderdeel van de jaarlijkse baten van de luchthaven. VTM heeft ieder uur dat de vakantieganger uitspaart, door naar luchthaven Twente te reizen in plaats van naar een andere luchthaven, ingeboekt voor 22 euro. Dat zijn verzonnen euro's die niemand in handen krijgt. In de analyse vormt dit fictieve reistijdeffect met 15,2 miljoen euro meer dan de helft van de jaarlijks beoogde baten van 27,2 miljoen. Bij het plan zonder luchthaven zijn geen reistijdeffecten ingeboekt voor gebruikers van nieuwe voorzieningen. Zonder reistijdeffecten scoort het plan zonder luchthaven met 17,2 miljoen winst ruim boven de 12 miljoen winst van het plan met luchthaven.

Deze luchthaven is dus een luchtkasteel. En dan hebben we het alleen nog maar over de economische argumenten. De argumenten dat een variant zonder luchthaven beter is voor het milieu, minder overlast en minder veiligheidsrisico's met zich meebrengt, hebben wij helemaal niet nodig. Wel houden wij een pleidooi voor een *beter* plan zonder luchthaven zoals De Twentse Basis. Dat concept gaat uit van werkgelegenheid in sectoren die gebaat zijn bij groen, ruimte en rust. Bedrijven in bijvoorbeeld de gezondheid- en recreatiesector. De onderzoekers van KPMG, die namens VTM het concept geanalyseerd hebben, betitelen het concept als kansrijk en zien mogelijkheden. Maar die heeft VTM niet onderzocht. Er blijkt bijvoorbeeld ruimte voor een nieuw gespecialiseerd oncologisch (kanker) centrum.

Dat is geen luchtkasteel. In Boxmeer levert een dergelijk centrum met zorghotel, gebouwd door privé investeerders, 446 banen op van hoog tot laag geschoold. Dat zijn reële cijfers zonder het enorme risico van een luchthaven. En het levert ook nog eens meer banen op.

Job Elders, Ondernemer, Concept to Volume B.V.
Alfons Wispels, Ondernemer, Raedthuys Groep